

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εγώ δηλαλή τόσο πολύ πιστεύω στον εαυτό μου, ώστε ελπίζω και αν ακόμα κάποιος τυχαίνει να φέρεται άσχημα ή εχθρικά εναντίον μου, όταν με ακούσει να απολογούμαι για πράξεις της ζωής μου, θα αλλάξει γνώμη και θα με θεωρεί πολύ καλύτερο στο εξής. Ακόμα, έχω την αξίωση, κύριοι βουλευτές, εάν αποδείξω μόνο αυτό σε σας, ότι δηλαδή διάκειμαι φιλικά, προς το δικό σας πολίτευμα και ότι έχω αναγκαστεί να συμμετέχω στους ίδιους κινδύνους με εσάς να μην έχω καμία ωφέλεια. Εάν, όμως, φαίνομαι ότι ακόμα και ως προς τα άλλα έχω ξήσει με μέτρο και πολύ διαφορετικά από τις κατηγορίες και τους ισχυρισμούς των εχθρών μου, σας παρακαλώ, από τη μία τη δική μου εκλογή να εγκρίνετε, από την άλλη να θεωρείτε ότι αυτοί είναι οι χειρότεροι.

B1. Ένας απ'τους κύριους στόχους του προοιμίου είναι η "ευμάθεια", δηλαδή η προσπάθεια του κατηγορουμένου να δια φωτίσει το δικαστήριο σχετικά με την υπόθεση. Συγκεκριμένα στην παράγραφο 3 (η οποία αποτελεί και την "πρόθεση" του λόγου του) ο Μαντίθεος εκθέτει το κατηγορητήριο, το οποίο συνίσταται στις κατηγορίες 1) "ὥς οὐχ ἵππευον": Η απόδειξη της συμμετοχής ή όχι κάποιου στην τάξη των ιππέων την περίοδο των Τριάκοντα είχε ιδιαίτερη σημασία, καθώς το σώμα αυτό εθεωρείτο από τα σημαντικότερα στηρίγματα του ολιγαρχικού καθεστώτος 2) "οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν Τριάκοντα": Ο Μαντίθεος κατηγορείται ότι βρισκόταν στην πόλη την εποχή των Τριάκοντα, άρα υπάρχει υπόνοια ότι ήταν ολιγαρχικός, καθώς εκείνη την περίοδο πολλοί δημοκρατικοί είχαν εξοριστεί από την Αθήνα και είχαν δημευθεί οι περιουσίες τους 3) "οὐδέ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας": Η κυριότερη κατηγορία και η οποία ουσιαστικά περικλείει τις άλλες δύο είναι ότι ο Μαντίθεος σύμφωνα με τους κατηγορούς του συμμετείχε ενεργά στο πολίτευμα των Τριάκοντα.

B2. Η αναφορά του κατηγορουμένου στο ήθος των αντιπάλων του και στο δικό του εντάσσεται στην πάγια τακτική των ρητόρων προκειμένου να κερδίσουν την εύνοια του ακροατηρίου (δικαστηρίου). Η πειστικότητα του

ρήτορα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την εντύπωση που θα προξενήσει στο ακροατήριο ο ίδιος ως προσωπικότητα. Το ήθος του Μαντίθεου αναδεικνύεται κυρίως στις εξής φράσεις:

α) "ἐγὼ γάρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω": φαίνεται η αυτοπεποίθηση του Μαντίθεου και η σιγουριά του ότι είναι αθώος. Με αυτόν τον τρόπο προσπαθεί να προϋδεάσει τους βουλευτές και να δείξει ότι δεν φοβάται τίποτα και ότι θα λάμψει η αλήθεια.

β) "ὥς εὖνους....τῶν κινδύνων ὑμῖν": Η αναφορά στη δημοκρατία και στους αγώνες των δημοκρατικών σε δυσμενείς εποχές, όπως την εποχή των Τριάκοντα, συγκινούσαν ιδιαίτερα τους Αθηναίους. Είναι φανερό η προσπάθεια του Μαντίθεου να φορτίσει συναισθηματικά το κλίμα και να προδιαθέσει ευνοϊκά τους δικαστές

γ) "μετρίως βεβιωκώς": Τονίζει το μετριοπαθή τρόπο ζωής του, την αυτοκυριαρχία και το μέτρο που τον διακρίνει στις πράξεις του, στοιχεία που είναι απαραίτητα σε κάθε Αθηναίο πολίτη και κυρίως σε κάποιον που ασχολείται με τα κοινά

δ) "ἀδίκως διαβεβλημένοι": Παρουσιάζει τον εαυτό σου ως θύμα συκοφαντίας, προβάλλοντας έμμεσα την ακεραιότητα του χαρακτήρα του.

Ο Μαντίθεος προσπαθεί να μειώσει ηθικά τους αντιπάλους του και έτσι να εξουδετερώσει την πειστικότητα των επιχειρημάτων τους και να αποδείξει σαθρό το κατηγορητήριο, πράγμα το οποίο φαίνεται από τα παρακάτω σημεία

α) "βουλομένοις...κακῶς ἐμέ ποιεῖν"

β) "τούτους ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι"

γ) "τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις"

δ) "τίς τυγχάνει κακῶς διακείμενος"

Σ'αυτά τα σημεία χαρακτηρίζει τους κατηγορούς μοχθηρούς και συκοφάντες, ανθρώπους κατώτερης ποιότητας, που εκκινούν από ποταπά ελατήρια, με μοναδικό κίνητρο να προξενήσουν κακό.

B3. ΣΕΛ 12. ΣΧ. ΒΙΒΛΙΟΥ

"Εκείνος όμως.....και κουράζει"

B4. συνείδηση : συνήδη

ἡγεμόνας : ἡγοῦμαι

διάβολος : διαβεβλημένοις

εὐτυχία : τυγχάνει

βίος: βεβιωκώς

ΑΔΙΑΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Κάτω λοιπόν απ'αυτές τις περιστάσεις στη Σικελία τους Λεοντίνους, που ήταν απ' τη μια άποικοι των Χαλκιδέων, συγγενείς απ' την άλλη των Αθηναίων, έτυχε να τους πολεμούν οι Συρακόσιοι. Κι επειδή πιέζονταν από τον πόλεμο και κινδύνευαν λόγω της υπεροχής των Συρακοσίων να τους κυριεύσουν ολοκληρωτικά, έστειλαν απεσταλμένους στην Αθήνα, έχοντας την αξίωση να βοηθήσει ο λαός όσο το δυνατόν πιο γρήγορα και να σώσει την πόλη τους από τους κινδύνους. Κι ήταν αρχιπρεσβευτής των απεσταλμένων ο Γοργιάς ο ρήτορας, που υπερείχε πολύ από όλους τους ομοίους του για τη ικανότητά του να μιλά. Αυτός και ρητορικά τεχνάσματα (σχήματα λόγου) πρώτος επινόησε και στη σοφιστική τέχνη τόσο από τους άλλους ξεχώριζε, ώστε να παίρνει μισθό από τους μαθητές (του) εκατό μνες.

Γ2. α) οὔσι

ῥῆτορ

δεινότης

πασῶν

ταύτας

β) τύχε

ἐκπέμψωμεν

ἥξιοῦτο

ὑπερβαλεῖν

εἵληφας

Γ3. Πολεμούμενοι: Κατηρορηματική μετοχή εξαρτώμενη από το ρήμα ἔτυχον, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος "Λεοντίνοι"

τῶν Συρακοσίων: Ετερόπτωτος προσδιορισμός στο "τὴν ὑπεροχὴν" , γενική υποκειμενική

βοηθῆσαι: Αντικείμενο της μετοχής ἄξιοῦντες, τελικό απαρέμφατο

ὁ ῥήτωρ: Ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός στο "ὁ Γοργίας", παράθεση

πρῶτος: Επιρρηματικό κατηγορούμενο της σειράς αναφερόμενο αφενός στο Υποκείμενο του ρήματος "Οὗτος" προσδιορίζοντας αφετέρου επιρρηματικά το ρήμα ἐξεῦρε δηλώνοντας τη σειρά.

Επιμέλεια : Βλασταράκος Χρήστος, Καραπέτρος Πέτρος -Φιλολόγοι